



FÖRSLAG TILL BESLUT

Bildande av naturreservatet Väsby branter i Kinda kommun samt fastställande av skötselplan för naturreservatet

Kinda kommuns beslut

Kinda kommun förklarar med stöd av 7 kap. 4§ miljöbalken ett område inom fastigheten Väsby 5:1 i Kinda kommun som naturreservat med föreskrifter och skötselplan enligt nedan. Naturreservatets gräns är markerad på bifogad karta, bilaga 1.

Naturreservatets namn skall vara Väsby branter.

Syfte

Syftet med naturreservatet Väsby branter är att skydda värdefull naturskog i en ostvärd rasbrant och intilliggande källmark samt flera sumpskogsområden söder och öster om brantområdet.

Karaktäristiska arter för dessa biotoper i allmänhet och hotade, sällsynta samt hänsynskrävande arter i synnerhet, ska skyddas för att bevara den biologiska mångfalden i regionen.

Syftet ska nås genom att reservatet undantas från skogsbruk och i stor utsträckning lämnas för fri utveckling. På sikt kan skötselåtgärder som främjar lövträdsandelen bli aktuella och då särskilt i östra kanten av brantområdet där det bland annat förekommer marksvampar som missgynnas av för stark igenväxning. Därmed säkras så långt som möjligt habitat och substrat för de hotade, sällsynta och hänsynskrävande arterna och därigenom möjligheten för deras fortlevnad.

Föreskrifter

A. Med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken, om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet, är det utöver vad som annars gäller inte tillåtet att:

1. avverka, gallra, röja, så, plantera, markbereda eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
 2. ta bort eller upparbeta dött träd samt delar av träd eller vindfälle;
 3. tillföra växtnäringsämnen eller jordförbättringsmedel, använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra kalk eller andra mineralämnen;
 4. plantera träd eller buskar;
 5. ändra floran eller faunans sammansättning genom införande av för området nya arter;
 6. anordna upplag;
 7. bedriva täkt, gräva, schakta, spränga, borra, utfylla, plöja eller utföra annan mekanisk markbearbetning;
 8. anlägga väg, campingplats eller uppställningsplats för fordon;
 9. framföra motordrivet fordon, med undantag för älgdragare vid transport av fällt vilt. Transport ska ske så att markskador undviks;
 10. uppföra byggnad eller annan anläggning;
 11. uppföra eller anlägga mast, vindkraftverk, luft- eller markledning.
-

B. För att tillgodose syftet med reservatet förpliktas med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna att tåla att följande åtgärder vidtas inom reservatet:

1. utmärkning av, och information om, reservatet;
2. möjlig framtida skötsel som främjar lövträdsinslaget och dokumentation i enlighet med fastställd skötselplan;
3. iordningställande av anordningar för friluftslivet som anges i fastställd skötselplan;
4. allt utfallande gagnvirke i samband med naturvårdsåtgärder som utförs med stöd av föreskrifter och skötselplan tillfaller förvaltaren.

C. Med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, om rätten att färdas och vistas inom reservatet, är det utöver vad som annars gäller inte tillåtet att:

1. framföra motordrivet fordon;
2. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att borra, spränga, gräva, rista, hacka eller måla;
3. göra upp eld annat än på iordningsställda och markerade eldplatser;
4. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
5. plocka kärlväxter, mossor, lavar eller svampar. Bär och matsvamp är tillåtet att plocka för husbehov;
6. utöva bergsklättring annat än på av iordningställda och av Kinda kommun godkända och markerade platser;
7. störa djurlivet till exempel genom att klättra i boträd;
8. samla ryggradslösa djur annat än genom än håvning eller plockning och därvid ta enstaka individer för artbestämning så länge som det ej riskerar att skada populationen inom reservatet.

Dessutom är det förbjudet att utan Kinda kommuns tillstånd

8. anordna tävlingar eller bedriva lägerverksamhet;
9. utföra sådan vetenskaplig undersökning eller enstaka studie som kan leda till skada eller annan negativ påverkan på växt- eller djurlivet.

Ovanstående föreskrifter under A, B och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel.

Skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd (SFS1998:1252) enligt miljöbalken fastställer Kinda kommun de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen, bilaga 2.

Naturvårdsförvaltare för naturreservatet skall vara Kinda kommun.

Skäl för beslutet

De naturgeografiska förutsättningarna med den ostvända blockbranten och den intilliggande källmarken samt de utbredda sumpskogspartierna, skapar ett gynnsamt klimat med hög och jämn luftfuktighet, vilket gagnar den rika epifytfloran som växer på träd, block och bergsväggar i reservatet. Vidare har den svårbrukade branten lång skoglig kontinuitet med gott om död ved, grova aspar och granar samt grova tallar i de högre partierna. Enstaka lindar och ekar samt hassel finns i de mullrikare skrevorna och på den flackare marken som troligen påverkats av skogsbete och på äldre kartor också använts som slåttermark.

I norra delen finns en mindre göl och i anknytning till sumpskogen i södra delen finns en större göl som båda gynnar den mångformiga floran. Ett stort antal signalarter och rödlistade arter är kända från området.

Naturreservatet Väsby branter har höga naturvärden knutna till naturskogar och ligger inom en av länets värdefulla barrskogstrakter. Detta gör området prioriterat i det regionala naturskyddsarbetet.

Lämplig användning av markområde

Enligt 1 kap. 1 § miljöbalken skall densamma tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras. Kinda kommun har, i enlighet med 3 kap miljöbalken, prövat och funnit att bildandet av naturreservatet Väsby branter är förenligt med en, från allmän synpunkt, lämplig användning av markområdet och att beslutet inte strider mot gällande kommunal översiktsplan.

Intresseprövning

Kinda kommun har i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken prövat och funnit att bildandet av naturreservatet Väsby branter inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensbedömning av påverkan av beslutet på allemansrätten

Kinda kommun ska enligt 27 § verksförordningen (1995:1322) göra en konsekvensbedömning av hur allemansrätten påverkas genom beslutet om naturreservat. Kinda kommun gör bedömningen att ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § inte ger negativa konsekvenser för vistelse och färd i naturreservatet. Inskränkningen i allemansrätten är ringa och motiveras av att ordningsföreskrifterna skall leda till att reservatets syfte uppnås.

Ärendets handläggning

Dokumentation

De mycket höga naturvärdena inom naturreservatet Väsby branter dokumenterades i samband med Skogsvårdsstyrelsens inventering av nyckelbiotoper på fastigheten Väsby 5:1 år 1994 och Länsstyrelsens inventering av området år 2005. Området har också varit föremål för undersökning vid prövning av en utökad täktverksamhet av bergtäkten som ligger i anknytning till reservatet.

Reservatsbildning

En värdering av området genomfördes av NAI-SVEFA.

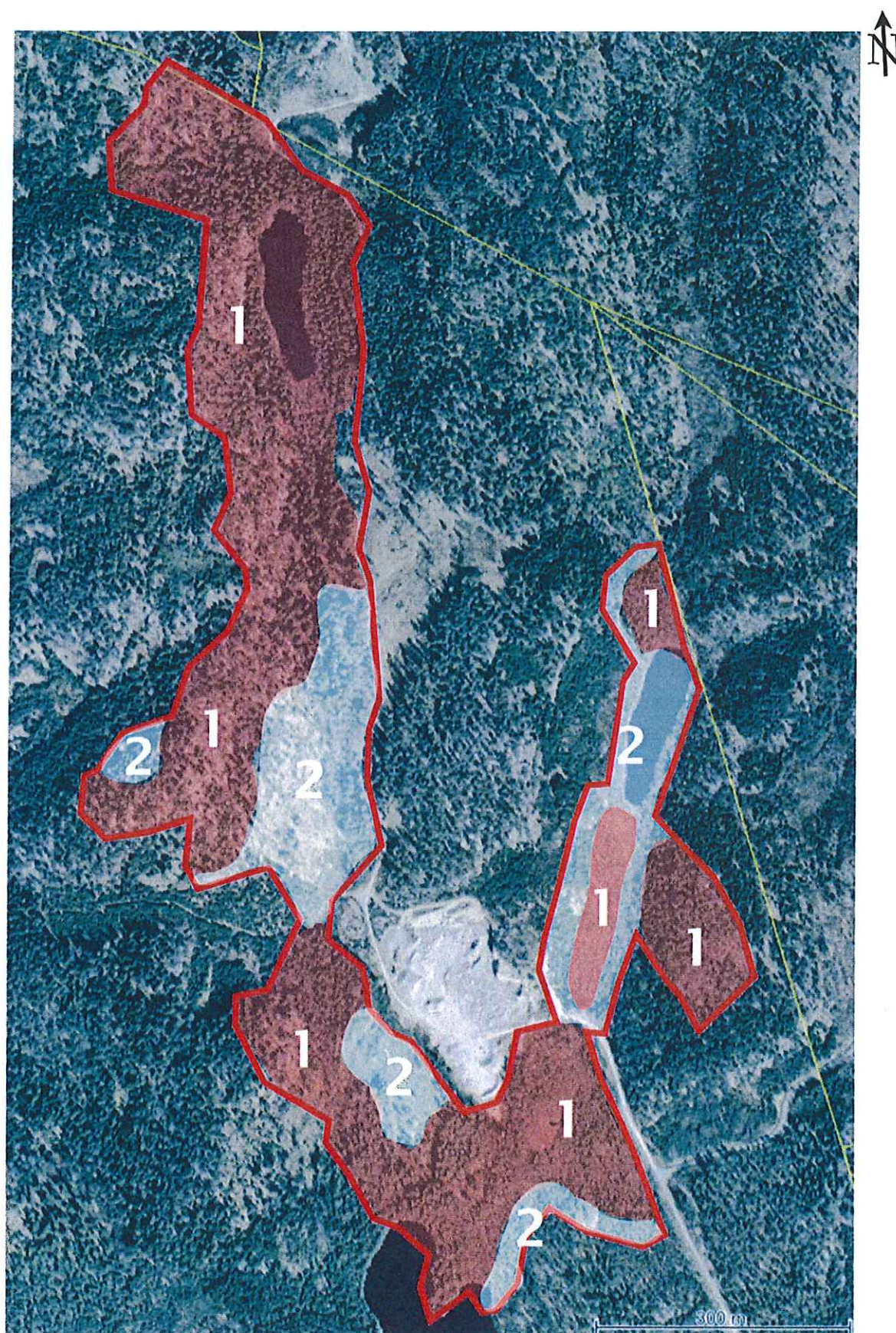
Därefter beslutade Skogskommitén i Kinda kommun att godta den ekonomiska ersättning för intrånget i markanvändningen som blir konsekvens av naturreservatsbildningen.

Remittering av beslutsförslag

Kinda kommun har remitterat följande dokument, förslag till beslut samt förslag till skötselplan till samtliga berörda myndigheter, sakägare samt föreningar och organisationer som kan anses ha särskilda synpunkter.

Materialet har funnits att tillgängligt i medborgarkontoret i Kisa.

Bilaga 1: Reservatsgräns samt skötselområden för naturreservatet Väsby branter
(för information om skötselområden, se skötselplaneförslaget)



Skötselplan för naturreservatet Väsby branter



Upprättad 2012
Kinda kommun

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET VÄSBY BRANTER

Skötselplanen gäller utan tidsbegränsning. En översyn bör göras senast inom 10 år för att bedöma behovet av revidering. Skötselplanen har upprättats av Kinda kommun. Planförfattare har varit Anders Tingvall.

Innehållsförteckning

A. ALLMÄN BESKRIVNING.....	3
Administrativa data om naturreservatet.....	3
2. Syfte, föreskrifter och skäl för beslut.....	4
3. Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden.....	4
3.1 Naturbeskrivning.....	4
3.2 Historisk och nuvarande markanvändning.....	4
3.3 Områdets bevarandevärden.....	5
3.4 Källuppgifter.....	6
B. PLANDEL.....	7
1 Syfte med naturreservatet.....	7
2 Disposition och skötsel av mark.....	7
2.2 Skötselområden.....	7
2.3 Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder.....	8
2.4 Jakt.....	9
2.5 Utmärkning av reservatets gräns.....	9
3. Tillsyn.....	9
4. Dokumentation och uppföljning.....	9
4.1. Dokumentation och inventeringar.....	9
4.2. Uppföljning.....	9
5. Finansiering av naturvårdsförvaltningen.....	9
5.1 Finansiering av naturvårdsförvaltningen.....	9

A. ALLMÄN BESKRIVNING

Administrativa data om naturreservatet

Reservatets benämning: Väsby branter

Beslutsdatum: (2011-XX-XX) 2013-06-17

Län: Östergötland

Kommun: Kinda

Areal: 12,0 ha

Land: 11,7 ha

Vatten: 0,3 ha

Produktiv skog 9,2 ha

Naturtyper:

Prioriterade bevarandevärden

Naturtyper

Arter/grupper Lavar, mossor, svampar

Strukturer/funktioner Ostvärd bergsbrant

Övrigt:

Markägare: Kinda kommun

Naturvårdsförvaltare: Kinda kommun

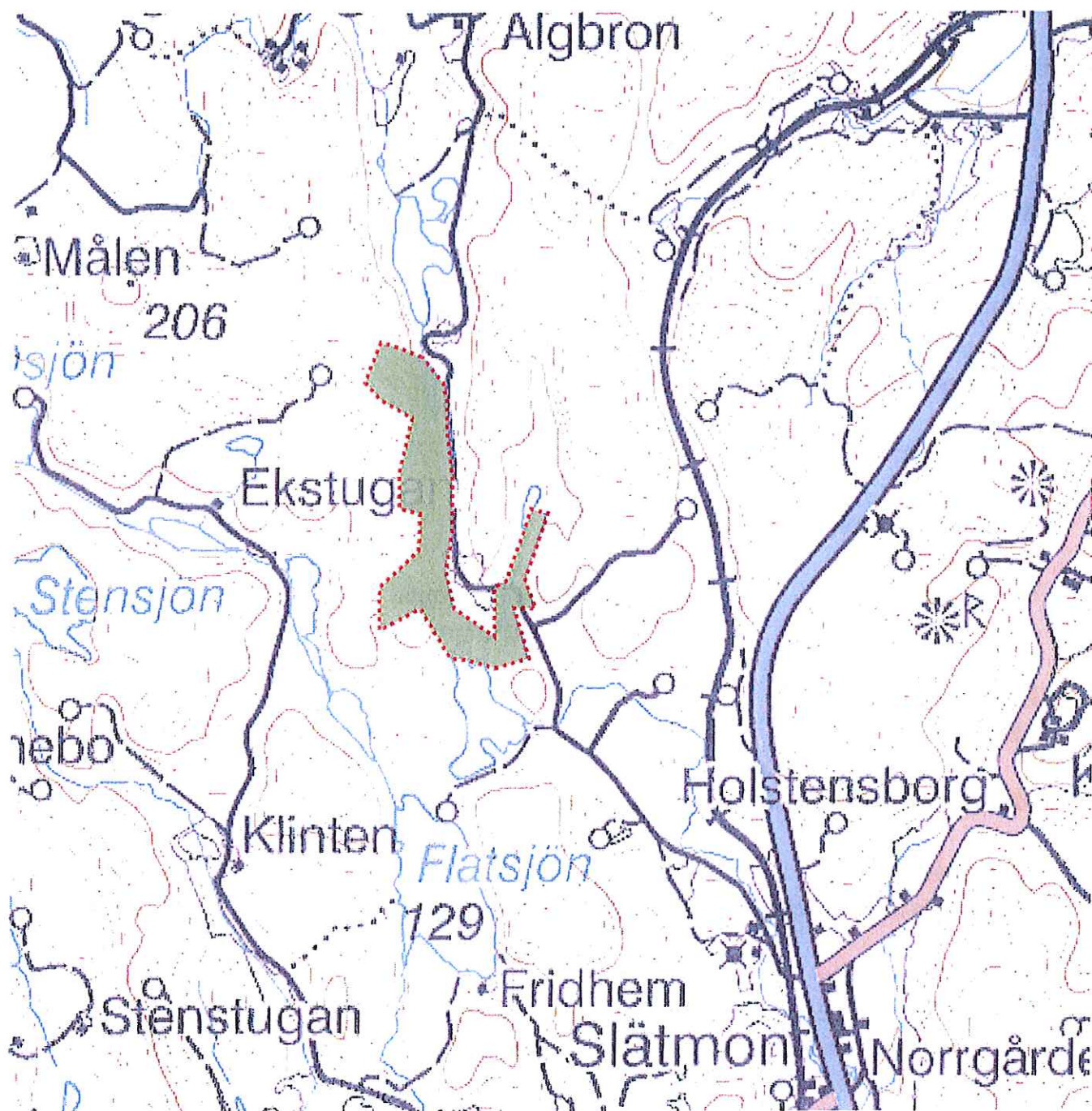
Lägesbeskrivning:

Naturreservatet är beläget ca 5 km SV Rimforsa samhälle.

Vägbeskrivning:

Tag väg 34 söderut från Rimforsa. Ta av mot väster efter vid Slätmon (mitt för vägen åt öster mot Håkantorps) och kör ca 2 km. Naturreservatet ligger då söder, nordost och framförallt nordväst om bergtäkten.

2. Syfte, föreskrifter och skäl för beslut
(se beslut om naturreservatet Väsby branter)



Översiktskarta över Väsby branter

3.3 Områdets bevarandevärden

A. Biologiska bevarandevärden

Vegetation och kärlväxtflora

Skogen i branten har knappast brukats alls. Här är gott om gamla träd med grova granar och högre upp finns grova tallar. Enstaka lindar och ekar samt några hasselbuskar finns också i de mullrikare skrevorna. Grov, död ved av olika trädslag förekommer rikligt. Nedanför branten förekommer åsbildningar och på de lägre delarna förekommer sumpskog och i norra delen en liten göl med omgivande fuktig mark. Sumpskogen har källpåverkade partier där man kan hitta en rik flora med bland annat skärmstarr.

Mossor, lavar och svampar

Områdets kryptogamflora är mycket rik. Den höga och jämna luftfuktigheten i området i kombination med block och klippavsatser samt att skogen inte brukats på länge har skapat mycket goda förutsättningar för epifytfloran. På block växer västlig hakmossa och mörk husmossa. På de gamla lövträden förekommer lunglav (NT), bårdlav och luddlav. Bombmurkla (NT) förekommer på de sandiga markerna i anknytning till de fuktiga källstråken i västra delen av reservatet.

I de källpåverkade delarna förekommer dunmossa (NT) och i sumpskogen finns såväl hållav, havstulpanlav som garnlav.

Fauna

Ingen inventering av däggdjursfaunan, fågelfaunan eller ryggradslösa djur har utförts.

B. Geologiska bevarandevärden

Naturreservatet ligger i ett sprickdalslandskap rikt på små sjöar, berg och dalar. Berggrunden utgörs av granit och på klippväggarnas nedre del kan skönjas sprickzoner som påverkats av högt tryck troligen i samband med tillkomsten av förkastningen. I den höjdbelägna delen av reservatet har moränen svallats, vilket gett en mager jordmån, medan det fina materialet samlats i svackan nedanför berget. I de lägre partierna består jordarten av torv. Här är även det rörliga markvattnet påtagligt. I branten har ansamling av förna i skrevor gett upphov till en lokalt mullrik jord. Bergets läge mot öster ger ett svalt och fuktigt klimat vilket gynnar många mossor, svampar och lavar.

C. Kulturhistoriska bevarandevärden

Inom föreslaget område finns inga registrerade fornlämningar enligt Länsstyrelsens fornlämningskartor. På äldre kartmaterial kan man se ängslador som det idag möjligen kan gå att hitta grundrester av.

D. Intressen för friluftslivet

Området kan bjuda på en fin naturupplevelse. Området är dock svårtillgängligt på grund av den rikliga blockförekomsten och topografin. Det går att komma nära reservatet i och med att det finns en grusväg som leder längs med huvuddelen av reservatet. En stig finns också anlagd men där krävs det att man har bra på fötterna och är beredd att kliva över stock och sten.

Området har sedan lång tid tillbaka använts för bergsklättring

3.4 Källuppgifter

- Skogsvårdsstyrelsen Östra Götaland, 1997. Nyckelbiotopsinventering
- Sveriges geologiska undersökningar, 1913. Jordartsgeologiska kartbladet
- Historiska karta; Lantmäteriet (web)
- Kinda kommuns naturvårdsprogram

B. PLANDEL

1 Syfte med naturreservatet

Syftet med Väsbybranter naturreservat är att skydda en värdefull naturskog i en ostvänd rasbrant och intilliggande sumpskog. Karakteristiska arter för dessa biotoper i allmänhet och hotade, sällsynta samt hänsynskrävande arter i synnerhet, ska fortleva i gynnsamt tillstånd för att bevara den biologiska mångfalden i regionen. Den döda veden och de gamla träden är jämte inslaget av ädellövträd de viktigaste elementen för arterna knutna till naturskog.

Syftet ska nås genom att reservatet undantas från skogsbruk och i stor utsträckning lämnas för fri utveckling. På sikt kan skötselåtgärder som främjar lövträdsandelen bli aktuella. Därmed säkras så långs som möjligt habitat och substrat för de hotade, sällsynta och hänsynskrävande arterna och därigenom möjligheten för deras fortlevnad.

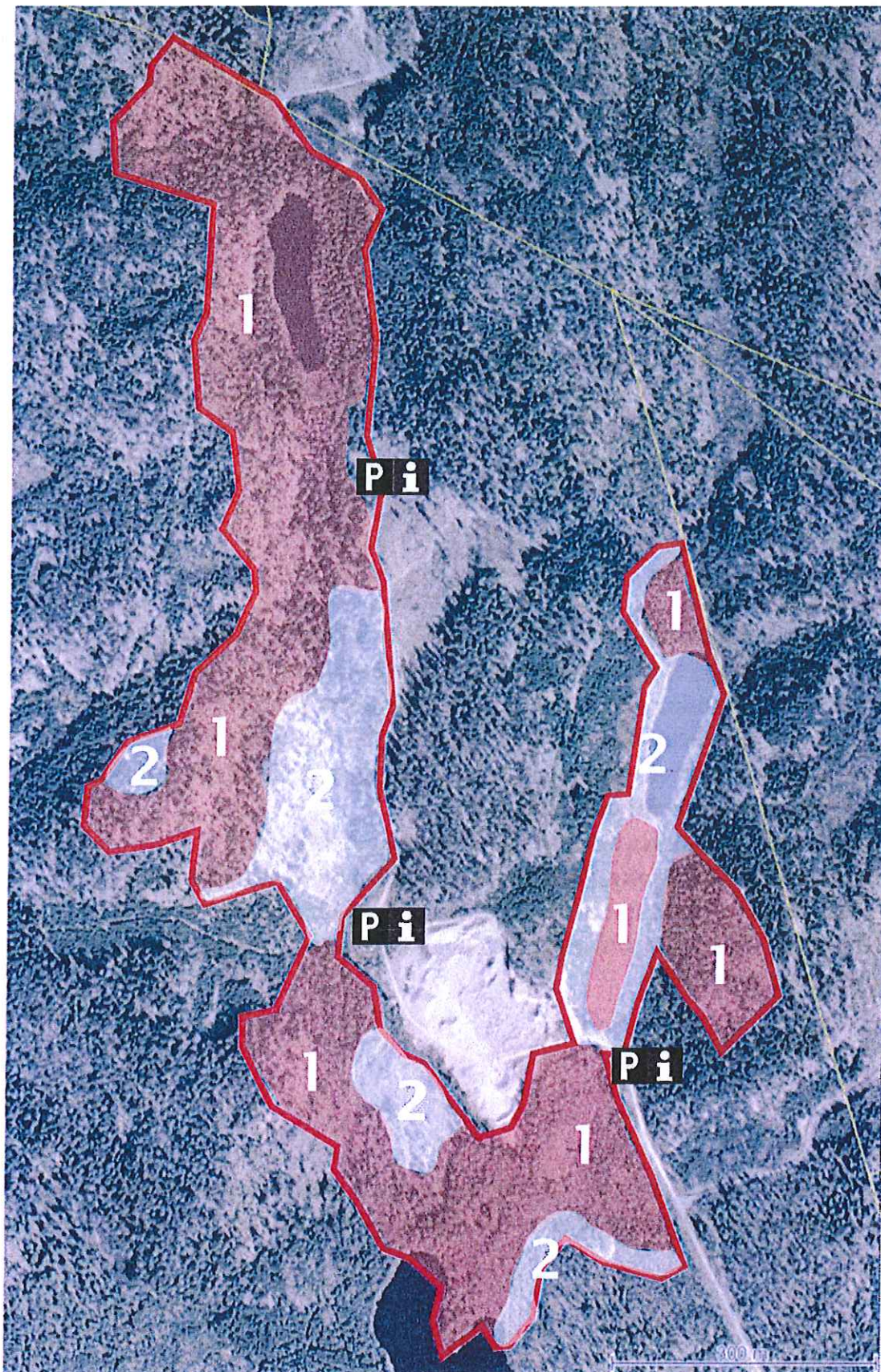
2 Disposition och skötsel av mark

Se under respektive skötselområde.

2.2 Skötselområden

Området består av två skötselområden; 1) *brant, sumpskog & granskog* som lämnas för fri utveckling 2) *granungskog* med ett förmodat, måttligt skötselbehov i framtiden.

Skötselkarta. Reservatsavgränsning, platser för informationstavlor och plats för parkeringsmöjlighet är markerade på kartan.



Skötselområde 1; Lämnas orört, åtgärder för stigar

Skötselområde 2; Naturvårdsröjning och gallring för att utveckla värderna

Ortofotot i bakgrunden är från 1997. GSD-Ortofoto © Lantmäteriet, dnr 106-2004/188

Skötselområde 1, brant (1a), sumpskog (1b) & källmark (1c)

Areal: 10,9 ha

Beskrivning

Blandskog i brant, gransumpskog och källmark

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

- Skötselområdet ska bibehålla samt utveckla de naturvärden som finns.
Naturtyperna; blandskog i brant, gransumpskog och blåbärsgranskog skall bibehålla ett gynnsamt tillstånd.
- Rödlistade arter i synnerhet och andra arter i allmänhet, som är knutna till eller beroende av ovan nämnda naturmiljö, ska så långt som möjligt fortleva på lång sikt och helst öka i utbredning eller populationsstorlek i trakten.
- Slitage på klippväggar, block och träd vilka är viktiga för epifytfloran, ska vara ringa eller saknas helt.
- Antalet gamla träd ska även i framtiden vara stort.
- Majoriteten av de gamla träden i branten ska ha god ljustillgång och liten konkurrens från andra träd samtidigt ska nyrekryteringen av gammeldräd tryggas.
- Mängden död ved ska även i framtiden vara stor och en del av den döda veden ska ha god ljustillgång.

Åtgärder

Fri utveckling. Om något avovanstående bevarandemål inte uppfylls, kan vissa naturvårdsåtgärder behöva utföras.

Skötselområde 2, *yngre barrskog med lövinslag*

Areal: 0,2 ha

Beskrivning

Skötselområdet utgörs av en mindre, unga barrbestånd med inslag av lövuppslag

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

- Skötselområdet ska utveckla naturvärden. Naturtypen; löv-/blandskog skall utvecklas mot ett gynnsamt tillstånd.
- Rödlistade arter i synnerhet och andra arter i allmänhet, som är knutna till eller beroende av ovan nämnda naturmiljö, ska ha möjlighet att etablera sig och fortleva på lång sikt.
- Lövträd ska dominera trädskiktet. Beroende på markfuktighet kan de dominerande trädarterna variera.
- Mängden gamla träd och död ved ska öka.

Åtgärder

I framtiden kan det bli aktuellt med lövträdsbefrämjande åtgärder.

Informationsstavla och parkering

En stor informationsstavla med beskrivning av naturreservatet på tre språk samt gällande föreskrifter ska tas fram. En kartskyt tas fram som ska placeras i anslutning till reservatet enligt karta sidan 8.

Informationsskyltarna ska bytas ut vid behov.

Parkeringsmöjlighet för ett par bilar finns vid reservatet, se karta sidan 8.

2.3 Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Var	Prioritet
Fri utveckling		Område 1a-c	
Gallring/friställa löv	3 års intervall	Område 2	1 (inleds snarast)
Uppföljning bevarandemål och tillstånd	var 5-10:e år	Hela reservatet	2 (inleds efter 5 år efter beslutsdatum)
Tillsyn av föreskrifter och informationstavlor	Årlig tillsyn	Hela reservatet	2 (första tillsyn 1 år efter beslutsdatum)

2.4 Jakt

Jakt är tillåten inom hela reservatet. Vid jakt får jakthund användas. Älgdragare för fäلت vilt får användas med stor försiktighet. Markskador pga körning ska undvikas.

2.5 Utmärkning av reservatets gräns

Utmärkning av reservatsgränsen ska utföras av naturvårdsförvaltaren enligt svensk standard SIS 031522 och enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

3. Tillsyn

För närvarande bedöms ingen speciell tillsynsman behövas inom reservatet. Tillsyn av reservatet skall ombesörjas av miljö- och byggkontoret.

4. Dokumentation och uppföljning

Skötseln av naturreservatet ska ske på ett sådant sätt att önskat resultat uppnås till lägsta möjliga kostnad. Effekterna av utförda skötselinsatser måste därför alltid följas upp. Uppföljningen ska sedan ligga till grund för förändringar av skötselmetoder och revidering av skötselplanen.

4.1. Dokumentation och inventeringar

Inga särskilda inventeringar planeras i dagsläget inom reservatet.

4.2. Uppföljning

4.2.1. Uppföljning av bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Uppföljningen skall ske enligt fastställda metoder som används inom miljöövervakning nationellt eller regionalt eller i samband med Natura 2000.

Lämpliga parametrar för uppföljning i reservatet är hur arealen av naturtyperna, och hur dess ingående strukturer och funktioner, förändras. Målsättningen med uppföljningen är att kunna se om uppställda bevarandemål enligt skötselplanen uppfylls och för att fastställa om gynnsam bevarandestatus för utpekade arter och habitat enligt Natura 2000 erhålls i Naturanätverket.

4.2.2 Uppföljning av effekter av skötselåtgärder

En uppföljning av naturvärdenas utveckling ska ske i de områden där åtgärder genomförs.

Genomförandet av skötselplanens åtgärder skall följas upp så att den genomförda skötseln leder till att bevarandemålen uppfylls på sikt.

5. Finansiering av naturvårdsförvaltningen

5.1 Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Alla i plandelen redovisade åtgärder bekostas av offentliga medel. Även andra finansiärer, exempelvis fonder eller stiftelser, kan bli aktuella. Dessa medel skall i så fall administreras av Kinda kommun.